

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.IV.35.445/2013/7.szám

A Kúria dr. Vaskó László ügyvéd által képviselt felperesnek az Ivanovits Ügyvédi Iroda alperes ellen mezőgazdasági támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. március 29. napján kelt 12.K.26.875/2013/17. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 19. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.26.875/2013/17. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes egységes területalapú támogatáshoz kapcsolódó elkülönített cukortámogatás iránt nyújtott be kérelmet 2007. május 8-án, 2008. május 8-án, valamint 2009. május 12-én. Az első fokon eljáró hatóság 2007. évre 36.253.587 forintot, a 2008. támogatási évre 43.388.176 forintot, végül a 2009. évre 49.642.959 forint támogatást hagyott jóvá a felperes részére.

Az elsőfokú hatóság kistermelők bejelentése alapján végzett utólagos ellenőrzést a felperesnél a 2007-2009 támogatási évek vonatkozásában. Ezzel párhuzamosan a Vám- és Pénzügyőrség Észak-alföldi Regionális Nyomozóhivatala is ellenőrzést végzett a

felperesnél.

Az elsőfokú hatóság a lefolytatott ellenőrzés eredményeként határozatában megállapította, hogy a felperes jogosulatlanul vette igénybe a 2007 és 2009 közötti időszakban a részére megállapított támogatási összegeket, ezért 61.774.087 forint tőkeösszeg, valamint 13.693.902 forint kamat visszafizetésére kötelezte.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2011. október 18-án kelt határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. Indokolásában megállapította, hogy a felperes nem felelt meg a 48/2006. (VI. 22.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 5. § (5)-(7) bekezdéseiben megjelölt feltételeknek, mivel nem a maga, hanem a kistermelők által termelt, illetve tőlük felvásárolt cukorrépa után vett igénybe elkülönült cukortámogatást, amelyet nem továbbított a kistermelők részére. A felperes a jogosulatlanul felvett támogatást a Jogcímrendelet 5. § (7) bekezdése és a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 69. § (5) bekezdése alapján volt köteles visszafizetni.

A felperes keresete folytán eljáró Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) a felperes keresetét a 2013. március 29-én kelt ítéletével elutasította. Indokolása értelmében az alperes helyesen és jogszerűen alkalmazta az Eljárási tv. 69. §-ában, valamint a Jogcímrendelet 5. §-ában foglaltakat, és a Bíróság nem látta megalapozottnak a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) keresetben hivatkozott rendelkezéseinek megsértését sem.

A Bíróság az anyagi jogszabályok alkalmazása kapcsán megállapította, hogy a felperes nem a saját maga által termelt cukorrépa után vett igénybe támogatást, hanem a kistermelőktől felvásárlási jeggyel megszerzett és a könyvelésében vásárolt készletként kimutatott cukorrépa után. Azt is megállapította, hogy a kistermelők termeltek cukorrépát, mivel ők rendelkeztek jogszerűen mezőgazdasági termelésre alkalmas területekkel és ők viselték a cukorrépa termelés költségeit is. A felperes nem felelt meg a Jogcímrendeletben előírt követelményeknek, mivel elmulasztotta az integrációban termeltetett és az integrált termelőktől felvásárolt cukorrépa cukorgyárba beszállítása alapján igényelt elkülönült cukortámogatást továbbadni az integrált termelők részére.

A Bíróság a felperes másodlagos, azaz a visszafizetendő összeg mérséklésére irányuló kereseti kérelmét sem látta megalapozottnak. Ezzel szemben megállapította, hogy az alperes határozatában jogszerűen alkalmazta a jogosulatlanul igénybe vett támogatás jogkövetkezményeire vonatkozó rendelkezéseket is.

A felperes felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amelyben elsődlegesen a Bíróság ítéletének az alperes határozatára és az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályú hatályon kívül helyezését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozathozatalra utasítását kérte.

A felperes felülvizsgálati kérelmét arra alapította, hogy a Bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközően tévesen, okszerűtlenül és logikátlanul értékelte a bizonyítékokat és vont le azokból a tényállásra nézve és az eset jogi megítélésére nézve jogszerűtlen következtetéseket. Másodlagosan a felülvizsgálati kérelem értelmében a Bíróság tévesen alkalmazta a vonatkozó jogszabályokat. Végül arra is hivatkozott, hogy a Bíróság túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén.

A felperes érvelése szerint a Bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdését azzal sértette meg, hogy helytelenül értékelte felperes atipikus földhasználati szerződéseit, másrészt a földhasználati ellenértéket a felvásárlási jegyek alapján teljesítette, harmadrészt helytelenül értékelte azt a felperes által bizonyítani vélt tényt, mely szerint a felperes határozta meg kizárólagosan, hogy milyen növényt kell termesztetni az integrált termelők számára és végül azzal a megállapításával, mely szerint a referencia időszakban a felperes integrátori szerződés alapján szállított cukorrépát a cukorgyárnak. A felülvizsgálati kérelemben a felperes kitért arra is, hogy a Jogcímrendelet (integrátori jogállás) és az Eljárási tv. (jogkövetkezmények) bíróság által alkalmazott rendelkezései a felperes által benyújtott támogatási kérelmek idején még nem voltak hatályban, a Bíróság tehát nem a hatályos és alkalmazandó jog alapján utasította el a felperes keresetét.

Végül a felperes felülvizsgálati kérelme értelmében a Bíróság túlterjeszkedett a kereseten akkor, amikor megállapította, hogy a felperes integrátorként járt el és nem vette figyelembe, hogy a felperes maga által termelt és szállított cukorrépa után igényelte a támogatást.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a Bíróság ítéletének hatályában történő fenntartását kérte. Álláspontja szerint a felperes nem a maga által termelt, hanem a kistermelőktől felvásárolt cukorrépát szállította le a cukorgyárnak, tehát az elnyert támogatási összegeket a kistermelőkkel megosztva kellett volna felhasználnia. Másrészt pedig a Bíróság jogszerűen állapította meg a jogkövetkezményeket és utasította el a felperes keresetét, mivel a támogatás összege visszakövetelhető, de csupán egészében. A jogosulatlan támogatás részbeni visszakövetelésére, mérséklésére a Bíróságnak a jogszabályok alapján nem volt lehetősége.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Kúria elsőként a felülvizsgálati kérelem perben alkalmazandó joggal kapcsolatos, valamint a kereseti kérelmen való túlterjeszkedésre hivatkozó elemeit vizsgálta meg.

1. A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Bíróság olyan jogszabályhelyekre alapította ítéletét, amelyek kérelme benyújtása idején még nem voltak hatályban.

A felperes az Eljárási tv. 47. § (1) és (3) bekezdésein alapuló ellenőrzéssel érintett támogatási kérelmét 2007. május 8-án nyújtotta be az alperes első fokon eljáró hatóságához.

A Jogcímrendelet kérelem benyújtása idején hatályos értelmező rendelkezéseit a 60/2007. (VII. 11.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.mód.) 2007. július 16-ától hatályba lépő, ám az elsőfokú határozattal még le nem zárt közigazgatási eljárásokban is alkalmazni rendelt 1. § c) pontjában az „integrátor” fogalom meghatározásával egészítette ki. E szerint „integrátor: az a természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki (amely) a referencia-időszakban saját maga termelt, illetve termeltetési szerződéssel cukorrépa-termelőkkel termeltetett cukorrépáját a kvótajogosult gazdálkodó szervezet számára értékesítette.” Az R.mód. másik, a per mikénti eldöntése szempontjából lényeges, szintén a 2007. július 16-i, de az elsőfokú határozattal még le nem zárt eljárásokban alkalmazandó módosítása az 5. § (5) - (7) bekezdéseit érintette. A módosított 5. § (5) bekezdése értelmében „[a]mennyiben a támogatást integrátor (...) igényli, úgy a kérelemhez mellékelni kell az MVH által közzétett betétlapon az integrált termelők (....) listáját.” A (6) bekezdés értelmében „[a]z (5) bekezdés szerinti esetben az integrátor (...) köteles a támogatást a jogosult cukorrépa-termelők részére a kifizetést követő 15 napon belül továbbítani. (...)” Végül a (7) bekezdés az integrátornak az integrált termelőkkel szembeni kötelezettségét és elmulasztásának jogkövetkezményeit rendezi: „[a]z integrátor (...) köteles a támogatási összegek utalását követő 40 napon belül az MVH felé benyújtani az egyes integrált termelőkre vonatkozó támogatási összeg részletes kiszámítását, valamint az átutalás tényét bizonyító dokumentumokat (bankszámla kivonat másolata). Amennyiben a támogatás nem kerül továbbításra határidőn belül, úgy jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül és az integrátor (...) a jegybanki alapkamat kétszeresével növelten köteles azt visszafizetni.”

A jogerős ítélet megállapította, hogy az elsőfokú alperesi hatóság 2008. április 10-én hozta meg határozatát, ezért a felperes esetében az R.mód. szabályai alkalmazandó jogot jelentettek. Így az alperes a 2010.júniusában megkezdett ellenőrzés során jogszerűen vizsgálta azt, hogy a felperes a Jogcímrendelet szerinti milyen

minőségben igényelte a támogatást.

Megjegyzzi a Kúria azt is, hogy ténybeli és jogi alapjait tekintve hasonló peres eljárásban ugyanezen következtetésre jutott az alkalmazandó jogot illetően (Kfv.I.35.2010/2012/5.).

A felülvizsgálati kérelem alkalmazandó joggal kapcsolatos kifogását a Kúria megalapozatlannak minősítette azzal, hogy a jogerős ítélet jogszerűen vizsgálta az alperes határozatát felül a Jogcímrendelet R.mód-dal módosított rendelkezései alapján.

2. A Jogcímrendelet módosított rendelkezései értelmében az elkülönített cukortámogatást a mezőgazdasági termelők az egységes területalapú (SAPS) támogatáshoz kötötten, évente igényelhetik. A támogatás jogosultja volt így a cukorrépát földhasználati joga alapján saját földjén termelő gazda és az a természetes vagy jogi személy is, aki/amely a cukorrépát „termeltetési szerződéssel cukorrépa-termelőkkel” termeltette és a kvótajogosult gazdálkodó szervezet számára értékesítette.”

Az alperes határozatában tényekre és bizonyítékokra (szerződések, felvásárlási jegyek, számviteli bizonylatok és azok alapjául szolgáló gazdasági esemény) alapozottan állapította meg azt, hogy a felperes a mezőgazdasági termelők között integrátori pozíciót töltött be, amelyet egyebek mellett a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatal erre utaló bejegyzése is visszaigazolt.

A felperes keresetében maga sem vitatta a jogerős közigazgatási határozat fentiek szerinti azon megállapítását, amelynek értelmében a perrel érintett támogatási időszakban nem saját jogú termelőként, hanem integrátorként igényelt volna támogatást. A Kúria az iratokból megállapította azt is, hogy a felperes perbeli bizonyítása kifejezetten integrátori szerepének tagadását szolgálta.

A Pp. 215. §-a értelmében „[a] döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen (...).” A Bíróság nem lépett túl a felperes kereseti kérelmén akkor, amikor megállapította, hogy az alperesi határozat jogszerű a felperes gazdasági folyamatokban való részvételének megítélésakor. A felperes keresetében kifejezetten kérte a gazdálkodási konstrukcióban betöltött szerepe jogi megítélésnek vizsgálatát, ezért a Bíróság nem vétett ítéletével a Pp. 215. §-ába ütköző eljárási jogsértést.

3. A felperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a Bíróság ítélete a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközően jogsértő volt, mivel a perben elé tárt bizonyítékokat okszerűtlenül értékelte és jutott abból jogszerűtlen következtetésekre.

A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében „[a] bíróság a tényállást a

felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el."

A Pp. hivatkozott rendelkezése a független bírói döntés eljárásjogi tartalmát határozza meg: a bíró a perben keletkezett bizonyítékok és tett nyilatkozatok ütköztetésének, értékelésének szintézise alapján állapítja meg azt a tényállást, amelyet az alkalmazandó jogszabályok alapján jogilag minősít. A bírói döntés tehát a tények és bizonyítékok analízisén és szintézisén alapuló jogi minősítés, amelynek során a bíró meggyőződésének és a törvényeknek alávetett.

Ez az oka annak, hogy az általánosan kialakult és következetes bírói gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást sérelmezi, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelté, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206.§-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálata, - ha az nem iratellenes, vagy logikátlan - nem lehet eredményes, a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye. A bizonyítékok mérlegelése alapján hozott döntés felülvizsgálati kérelemmel eredményesen csak akkor támadható, ha a mérlegelés jogszabálysértő. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

Az ügy iratainak áttekintése alapján a Kúria rögzíti, hogy a felülvizsgálattal támadott jogerős ítéletben megállapított tényállás nem iratellenes, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen és logikusan mérlegelte, így az azokból levont következtetései alappal nem támadhatók. A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria nem végzi el ismételten az alperesi határozat felülvizsgálatát, a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet jogszerűsége (felülvizsgálati kérelem 7-14. oldalai).

A Bíróság a felperes által végzett saját termelő tevékenységének állítását részben a kötelező okiratok hiányával (írásbeli földhasználati szerződések), részben pedig a perben tett tanúvallomások, számviteli bizonylatok és a felperes könyvelési dokumentumaira alapította. Ugyancsak a felperes könyvelési dokumentumai alapján hagyta figyelmen kívül a felperes felvásárlási jegyekkel kapcsolatos perbeli hivatkozásait. Mindemellett a Bíróság logikus érveléssel jutott arra a következtetésre is, hogy az

integrált tényleges termelők és a felperes mint integrátor közötti munkamegosztás alapján (vetőmagvásárlás, a felperes munkagépeivel, a tényleges termelők költségére elvégzett munkálatok) a vizsgált cukorrépa-termelést egyéb dokumentumok és bizonyítékok hiányában nem lehetett felperes tényleges termelő tevékenységének minősíteni. Hasonlóan logikus okfejtéssel és a bizonyítékok (földtulajdonosok nyilatkozatai) ésszerű mérlegelésével indokolta a Bíróság a támogatás visszafizetésével, mint jogkövetkezménnyel összefüggésben meghozott döntését is.

Az a tény, hogy a Bíróság az alperes döntését jogszerűnek minősítette és azzal a felperes nem értett egyet - meggyőző jogi érvelés hiányában - önmagában nem elegendő ok a Bíróság ítéletében foglaltak felülmérlegelésére és annak alapján hatályon kívül helyezésére.

4. Végül a felperes vitatta a jogerős ítéletet a jogkövetkezmények tekintetében is.

A Jogcímrendelet fentiekben már idézett 5. § (7) bekezdése az integrált tényleges termelők részére nem továbbított támogatást az integrátor számára jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősíti, amelyhez a jegybanki alapkamat kétszeresével megnövelt visszafizetési kötelezettséget rendel jogkövetkezményként. Az Eljárási tv. 69. § (5) bekezdése értelmében is „[a]z intézkedésben való jogosulatlan részvétellel igénybe vett támogatást kamattal növelten kell visszafizetni.”

Mivel a Kúria megállapította, hogy a Bíróság ítélete a jogalap tekintetében helytálló és jogszerű, ezért nem látott indokot arra, hogy a felperes jogkövetkezményekkel összefüggő másodlagos felülvizsgálati kérelmének helyt adjon.

A kifejtettek értelmében a Kúria a Bíróság ítéletét jogszerűnek ítélte, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.

A felperes eredménytelen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján a Kúria kötelezte az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ára tekintettel megállapított összegű felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.

Ugyancsak pervesztességére tekintettel kötelezte a Kúria a felperest az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény szerinti mértékű felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2014. június 12.

*Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi
Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró*